

RZECZPOSPOLITA POLSKA

PIERWSZY ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO
PROKURATOR KRAJOWY

Do druku nr 3286

Warszawa, dnia 22.05. 2023 r.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. 88-WP.020.92.10.2023
Data wpływu 01.06.231.

1001-1.0280.82.2023

SEKRETARIAT 2-OY GZEP/111
L.dz. DS.175.260.2023
Data wpływu 31.05.2023

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na pismo z dnia 28 kwietnia 2023 r., nr SPS-WP.020.92.7.2023, dotyczące *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej* (brak numeru druku sejmowego), przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do wyrażenia opinii w trybie art. 3 § 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2022, poz. 1247), uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Z dniem 13 marca 2020 r. do ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (dalej: ustawa) dodano przepis art. 28a, zgodnie z którym „w przypadku obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo wprowadzenia stanu nadzwyczajnego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego może odbywać się za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość oraz poza lokalem punktu. Do świadczenia pomocy stosuje się odpowiednio przepisy mające zastosowanie do osób, o których mowa w art. 8 ust. 8 ustawy. Przepisu art. 4 ust. 2 nie stosuje się.”

Projektowana ustawa przenosi praktycznie całą treść art. 28a do art. 4 ustawy, pomijając jedynie wskazany w art. 28a warunek związany z obowiązywaniem stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo stanu nadzwyczajnego. Intencją

projektodawców, jak wynika z uzasadnienia, jest bowiem wprowadzenie powyższego epizodycznego rozwiązania na stałe.

Projekt nasuwa wątpliwości natury merytorycznej i legislacyjnej.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie nie przysługują każdemu, lecz jedynie osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. W art. 4 ust. 2 przewidziano obowiązek złożenia przez tę osobę pisemnego oświadczenia, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

W okresie stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii ustawodawca czasowo zrezygnował z tego wymogu, wprowadzając pomoc zdalną. Projektodawcy powielają to rozwiązanie, nie wskazując jednak, dlaczego każda osoba, niezależnie od statusu majątkowego, miałaby już na stałe uzyskać uprawnienie do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej.

Zgodnie z art. 28a ustawy, w okresie stanu epidemii i stanu zagrożenia epidemicznego, do świadczenia pomocy stosuje się odpowiednio przepisy mające zastosowanie do osób, o których mowa w art. 8 ust. 8 ustawy, a więc do osób ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście, oraz osób doświadczających trudności w komunikowaniu się i dlatego mogą skorzystać z pomocy osoby przybranej. Nie ma racjonalnego powodu, aby regulacje dotyczące tych osób były na stałe stosowane do każdej osoby poszukującej nieodpłatnej pomocy prawnej, w tym również do osób zdrowych i sprawnych.

Należy bowiem zauważyć, że przewidziana w projekcie pomoc prawna byłaby udzielana nie tylko każdemu, ale także w dowolnym miejscu poza lokalem punktu. Wprowadzenie na stałe takiej regulacji może doprowadzić do tego, że prawnicy świadczący pomoc prawną będą dojeżdżać do miejsc wskazanych przez zdrowe i sprawne osoby, pragnące tę pomoc uzyskać.

Od strony legislacyjnej, wadliwe jest umieszczenie projektowanego przepisu w art. 4 ustawy, dotyczącym osób uprawnionych, zamiast w art. 8, dotyczącym sposobu świadczenia pomocy.

Z uwagami

Dariusz Barski